

Ceturtdiena, 2017. gada 15. jūnijs

P8_TA(2017)0267

Afgan Mukhtarli lieta un plašsaziņas līdzekļu stāvoklis Azerbaidžānā**Eiropas Parlamenta 2017. gada 15. jūnija rezolūcija par Azerbaidžānas žurnālista Afgan Mukhtarli lietu (2017/2722(RSP))**

(2018/C 331/14)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Azerbaidžānu, jo īpaši rezolūcijas par cilvēktiesību situāciju un tiesiskumu,
- ņemot vērā izveidotās attiecības starp ES un Azerbaidžānu, kuras stājās spēkā 1999. gadā un kas izpaužas ar Partnerības un sadarbības nolīguma (PSN) noslēgšanu, Austrumu partnerības izveidi un Azerbaidžānas dalību Euronest parlamentārajā asamblejā,
- ņemot vērā Azerbaidžānas Republikas Milli medžlisa 2016. gada 30. septembrī pieņemto lēmumu, ar ko atcēla iepriekš 2015. gada 14. septembrī pieņemto lēmumu, ar ko pārtrauca valsts dalību Euronest parlamentārajā asamblejā un līdzdalību tās darbā, respektīvi, izdarot izvēli atjaunot dalību asamblejā un piedalīties tās darbā,
- ņemot vērā 2016. gada 14. novembrī pieņemto pilnvaru, ar ko Komisijas priekšsēdētāja vietnieci/ Savienības augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos (PV/AP) pilnvaro ES un tās dalībvalstu vārdā vest sarunas par visaptverošu nolīgumu ar Azerbaidžānas Republiku, un sarunu par iepriekšminēto nolīgumu sākšanu 2017. gada 7. februārī,
- ņemot vērā Azerbaidžānas prezidenta Ilham Aliyev vizīti Briselē 2017. gada 6. februārī,
- ņemot vērā neseno Ārlietu komitejas darba braucienu uz Azerbaidžānu 2017. gada 22. maijā,
- ņemot vērā Starptautisko konvenciju par visu personu aizsardzību pret piespiedu pazušānu,
- ņemot vērā organizācijas "Freedom House" ziņojumu "Brīvība pasaulē 2017", kurā Azerbaidžānas prese novērtēta ar atzīmi "nav brīva", bet internets Azerbaidžānā — ar atzīmi "daļēji brīvs",
- ņemot vērā PV/AP 2017. gada 7. marta paziņojumu par Mehman Huseynov notiesāšanu Azerbaidžānā,
- ņemot vērā ES un Gruzijas Asociācijas nolīgumu/ padziļinātu un visaptverošu brīvās tirdzniecības zonu (AA/DCFTA), kas stājās spēkā 2016. gada 1. jūlijā,
- ņemot vērā Eiropas Padomes cilvēktiesību komisāra Nila Muižnieka iepriekšējos paziņojumus par žurnālistu, pilsoniskās sabiedrības/cilvēktiesību aizstāvības aktīvistu un opozīcijas pārstāvju vajāšanu Azerbaidžānā,
- ņemot vērā OSCE ODIHR direktora Michael Georg Link ceturtdiena, 2017. gada 8. jūnija paziņojumu par Azerbaidžānas žurnālista un cilvēktiesību aizstāvja Afgan Mukhtarli iespējamo izvešanu un sliktu izturēšanos pret viņu apcietinājuma vietā,
- ņemot vērā PV/AP runaspersonas paziņojumu par Gruzijā dzīvojošo Azerbaidžānas valstspiederīgo nelikumīgo apcietināšanu,
- ņemot vērā Reglamenta 135. panta 5. punktu un 123. panta 4. punktu,

Ceturtdiena, 2017. gada 15. jūnija

- A. tā kā *Afgan Mukhtarli* — trimdā dzīvojošs Azerbaidžānas pētnieciskais žurnālists, kurš 2015. gadā pārcēlās uz Tbilisi —, 2017. gada 29. maijā pazuda no Tbilisi, bet dažas stundas vēlāk atradās Baku;
- B. tā kā *Afgan Mukhtarli*, pēc viņa advokāta sniegtās informācijas, esot apcietinājuši neidentificēti vīrieši, kuriem esot bijušas Gruzijas kriminālpolicijas uniformas, iegrūduši viņu automašīnā, piekāvuši un aizveduši līdz Azerbaidžānas robežai, kur pret viņu esot safabricēta lieta par valūtas kontrabandu EUR 10 000 apmērā;
- C. tā kā pret *Afgan Mukhtarli* pašlaik tiek īstenota kriminālvajāšana par nelikumīgu robežas šķērsošanu, kontrabandu un vardarbīgu pretošanos policijai; tā kā par šīm apsūdzībām viņam var piespriest vairāku gadu cietumsodu, un tā kā 2017. gada 31. maijā tiesa viņam piesprieda trīs mēnešu pirmstiesas apcietinājumu;
- D. tā kā *Afgan Mukhtarli* ir strādājis vairākās neatkarīgās plašsaziņas līdzekļos, tostarp Radio Brīvā Eiropa/ Radio Brīvība, un viņš ir pazīstams ar to, ka savā žurnālistikas darbā ir kritizējis Azerbaidžānas iestādes; tā kā viņš devās trimdā uz Gruziju, lai glābtos no Azerbaidžānas iestāžu represijām par savu darbu;
- E. tā kā Gruzija ir Eiropas Cilvēktiesību konvencijas dalībvalsts, un tāpēc Gruzijas pienākums ir garantēt tās teritorijā dzīvojošo Azerbaidžānas valstspiederīgo drošību un nepieļaut piespiedu atgriešanu savā piederības valstī; tā kā, neraugoties uz to, Azerbaidžānas pilsoņiem arvien vairāk tiek atteikti lūgumi pagarināt viņu uzturēšanās atļaujas Gruzijā;
- F. tā kā Gruzijas prezidents *Giorgi Margvelashvili* ir norādījis, ka *Afgan Mukhtarli* nolaupīšana ir “nopietns izaicinājums [Gruzijas] valstiskumam un suverenitātei”;
- G. tā kā Gruzijas Iekšlietu ministrija saistībā ar *Afgan Mukhtarli* lietu ir sākusi izmeklēšanu saskaņā ar Kriminālkodeksa 143. pantu par nelikumīgu brīvības atņemšanu un šajā jautājumā sākusi saziņu ar Azerbaidžānas Iekšlietu ministriju;
- H. tā kā vispārējā cilvēktiesību situācija Azerbaidžānā pēdējos dažus gadus joprojām rada nopietnas bažas, jo turpinās NVO līderu, cilvēktiesību aizstāvju, opozīcijas pārstāvju, žurnālistu un citu pilsoniskās sabiedrības pārstāvju iebiedēšana, represijas un vajāšana, un ir saņemtas ziņas par viņu spīdzināšanu, viņiem noteiktiem ceļošanas aizliegumiem un pārvietošanās brīvības ierobežojumiem;
- I. tā kā 2017. gada 17. maijā Baku Apelācijas tiesa nosprieda, ka *Leyla* un *Arif Yunus*, kam Nīderlandē ir piešķirts politiskais patvērums, ir jāatgriežas Azerbaidžānā, lai atkal stātos tiesas priekšā;
- J. tā kā 2017. gada 12. maijā pēc Satiksmes un augsto tehnoloģiju ministrijas pieprasījuma Sabailas apgabaltiesa atstāja spēkā lēmumu par piecu tiešsaistes plašsaziņas līdzekļu bloķēšanu (Radio Brīvā Eiropa/ Radio Brīvība (RFE/RL) Azerbaidžānas nodaļa, *Azadliq.info*, *Meydan TV* un satelīttelevīzijas kanāli *Turan TV* un *Azerbaijani Saadi*);
- K. tā kā Azerbaidžānas Republikas Milli medžlisa un Eiropas Parlamenta attiecību atsākšana un lēmums atjaunot Azerbaidžānas dalību Euronest parlamentārajā asamblejā un līdzdalību asamblejas darbā ir bijis lietderīgs;
- L. tā kā 2017. gada 7. februārī ES un Azerbaidžāna uzsāka sarunas par jaunu nolīgumu, kurš balstīsies uz Eiropas kaimiņattiecību politikas 2015. gada pārskatā apstiprinātajiem principiem un piedāvā atjaunotu pamatu politiskajam dialogam un sadarbībai starp ES un Azerbaidžānu,
1. stingri nosoda *Afgan Mukhtarli* nolaupīšanu Tbilisi un viņa turēšanu patvaļīgā apcietinājumā Baku; uzskata, ka tas ir nopietns cilvēktiesību pārkāpums un nosoda šo tiesiskuma pārkāpumu;
 2. mudina Gruzijas iestādes nodrošināt to, ka *Afgan Mukhtarli* piespiedu pazušana Gruzijā un nelikumīgā pārvešana uz Azerbaidžānu tiek izmeklēta ātri, rūpīgi, pārredzami un rezultatīvi un ka vainīgie tiek saukti pie atbildības;
 3. uzskata — ir ārkārtīgi svarīgi Gruzijas varas iestādēm darīt visu iespējamo, lai, izslēdzot jebkādas šaubas, kļiedētu aizdomas par Gruzijas valsts pārstāvju iesaistīšanos šajā piespiedu pazušanas gadījumā;

Ceturtdiena, 2017. gada 15. jūnijs

4. atgādina, ka Gruzijas iestāžu pienākums ir nodrošināt aizsardzību visiem tiem Gruzijā dzīvojošajiem vai politisko patvērumu pieprasījušajiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem viņu izcelsmes valstī draud barga tiesvedība par cilvēktiesību aizstāvību vai politisko darbību; šajā sakarā atgādina 3. pantu Eiropas Cilvēktiesību konvencijā, kuras dalībvalsts ir Gruzija;
5. stingri nosoda *Afgan Mukhtarli* kriminālvajāšanu, kas ierosināta, pret viņu izvirzot safabricētas apsūdzības, un atkārtoti norāda, ka viņš tiek tiesāts par savu darbu, ko veicis kā neatkarīgs žurnālists;
6. aicina Azerbaidžānas iestādes nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot *Afgan Mukhtarli*, kā arī visus tos, kuri ieslodzīti par savu pamattiesību, tostarp vārda brīvības, izmantošanu, un atsaukt visas pret viņiem izvirzītās apsūdzības; *Afgan Mukhtarli* lietā aicina Gruzijas iestādes veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai sadarbībā ar Azerbaidžānas iestādēm ļautu viņam atkal būt kopā ar savu ģimeni;
7. pauž spēcīgas bažas par to, ka *Afgan Mukhtarli* lieta ir vēl viens piemērs tam, ka Azerbaidžānas varas iestādes vēršas un īsteno vajāšanu pret trimdā dzīvojošajiem valsts varas kritizētājiem un viņu dzimtenē palikušajiem radniekiem; atgādina par iepriekšējiem gadījumiem, kuros izdoti trimdā dzīvojošu Azerbaidžānas pilsoņu, kuri pauduši pret Azerbaidžānas iestādēm vērstu kritiku, starptautisko apcietināšanas orderi;
8. prasa nekavējoties veikt pilnīgu, pārredzamu, uzticamu un objektīvu izmeklēšanu par Azerbaidžānas blogera un aktīvista *Mehman Galandarov* nāvi 2017. gada 28. aprīlī, viņam atrodoties ieslodzījumā;
9. prasa nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot no ieslodzījuma visus politieslodzītus, tostarp cilvēktiesību aizstāvjus, žurnālistus un citus pilsoniskās sabiedrības aktīvistus, proti, *Afgan Mukhtarli*, *Ilkin Rustamzadeh*, *Rashad Ramazanov*, *Seymur Hazi*, *Giyas Ibrahimov*, *Mehman Huseynov*, *Bayram Mammadov*, *Ilgar Mammadov*, *Araz Guliyev*, *Tofiq Hasanli*, *Ilgiz Qahramanov*, *Afgan Sadygov* un citus, tostarp visus, attiecībā uz kuriem ir spēkā attiecīgi Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) spriedumi, bet ne tikai viņus, un aicina atsaukt visas pret viņiem izvirzītās apsūdzības un pilnībā atjaunot viņu politiskās un pilsoniskās tiesības, pēdējo prasību attiecinot arī uz tādiem iepriekš ieslodzītiem un pašlaik atbrīvotiem politieslodzītajiem kā *Intigam Aliyev*, *Khadija Ismayilova* un citiem;
10. aicina Azerbaidžānas varas iestādes pārtraukt *Leyla* un *Arif Yunus* nemītīgo vajāšanu, un vērš Interpola uzmanību uz šo lietu, jo tā ir politiski motivēta;
11. atkārtoti un steidzami aicina Azerbaidžānas iestādes izbeigt žurnālistu, cilvēktiesību aizstāvju un citu personu, kuras kritizē valdību, selektīvu kriminālvajāšanu un ieslodzīšanu, un nodrošināt, ka visas personas, kuras ir aizturētas, tostarp žurnālisti, politiskie un pilsoniskās sabiedrības aktīvisti, var pilnībā izmantot pienācīgas procesuālās tiesības, un ka šīm personām piemēro normas par taisnīgu tiesu;
12. mudina Azerbaidžānas varas iestādes nodrošināt, ka neatkarīgas pilsoniskās sabiedrības grupas un aktīvisti var darboties bez liekiem šķēršļiem vai bailēm no vajāšanas, tostarp atceļot likumus, kas stingri ierobežo pilsonisko sabiedrību, atceļot nevalstisko grupu un to vadītāju bankas kontu iesaldēšanu, un ļaujot piekļūt ārvalstu finansējumam;
13. mudina Azerbaidžānas valdību pilnībā ievērot visus Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) spriedumus un sadarboties ar Eiropas Padomes Venēcijas komisiju, par cilvēktiesībām atbildīgo komisāru un ANO speciālajām procedūrām un ievērot viņu sniegtos ieteikumus attiecībā uz cilvēktiesību aizstāvjiem, tiesībām uz biedrošanās brīvību un miermīlīgu pulcēšanos, vārda brīvību un patvaļīgu aizturēšanu, lai veiktu grozījumus savos tiesību aktos un pilnveidotu praksi pilnībā atbilstoši ekspertu secinājumiem;
14. atzinīgi vērtē to, ka Azerbaidžāna 2015. un 2016. gadā atbrīvoja vairākus ievērojamus cilvēktiesību aizstāvjus, žurnālistus un aktīvistus;
15. uzsver, cik svarīgs ir labs politiskais klimats starp valdību, opozīcijas spēkiem un pilsonisko sabiedrību kopumā;

Ceturtdiena, 2017. gada 15. jūnija

16. uzsver jaunā partnerattiecību nolīguma starp Eiropas Savienību un Azerbaidžānu noslēgšanas nozīmīgumu; uzsver, ka jaunā nolīguma pamatā ir jābūt demokrātiskām reformām, tiesiskumam, labai pārvaldībai, kā arī cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanai; atgādina, ka, pirms pieņemt lēmumu dot savu piekrišanu nolīguma slēgšanai, cieši uzraudzīs situāciju visu laiku, kamēr noritēs sarunas;

17. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Eiropas Ārējās darbības dienestam, Eiropadomei, Komisijai, Azerbaidžānas un Gruzijas prezidentiem, valdībām un parlamentiem Eiropas Padomei EDSO un ANO Cilvēktiesību padomei.
